

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/28871 62176

2025 AİLE YILI

GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- 341486

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/28871)

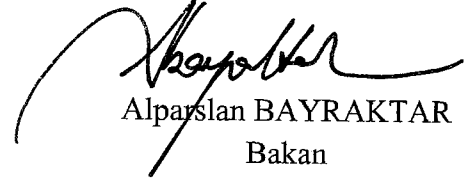
22 Temmuz 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.06.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1643991 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/28871 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Alparslan BAYRAKTAR
Bakan

Ek: Önerge Cevabı (3 Sayfa)

**DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA
SEZGİN TANRIKULU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28/3**

**ESAS NO
7/28871**

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) tarafından Bakanlığımıza gönderilen soru önergelerinin cevaplandırılması sürecinde TBMM'ye doğru, güncel ve detaydan arındırılmış net bilgiler arz edilmesi hususlarına dikkat edilmekte, bu çerçevede dinamik bir yapı arz eden ve bu yönleri sebebiyle de sürekli olarak yenilenmesi gereken verilerin en güncel hali, ilgili kurum/kuruluşlarımızın internet adreslerinde yayımlanmaktadır.

Bu çerçevede madencilik sektörüne ilişkin olarak; yıllar itibariyle ruhsat müracaat sayıları, terk ve iptal edilen ruhsat sayıları, maden grubuna göre Ülkemiz geneli ruhsat sayıları, denetlenen saha sayıları, maden üretim değerleri ve devlet hakkı bilgileri gibi detaylı bilgilere Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü (MAPEG)'nin <https://www.mapeg.gov.tr/> internet adresindeki "Bilgi Merkezi" sekmesinden ulaşılabilmektedir.

Maden sahalarında arama ve işletme ruhsat süreçlerinden sonra ruhsat sahipleri tarafından madencilik faaliyetlerine başlanabilmesi için "işletme izni" alınması gerekmekte olup, mevcut sahaların çok küçük bir alanına tekabül eden ve fiili olarak madencilik faaliyetinin yürütüldüğü alanı ifade eden işletme izinli alanlarda faaliyete başlanabilmesi için izin alanına yönelik olarak 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7'nci maddesinde belirtilen; mülkiyet izninin (orman/mera/tapulu arazi vb.), ÇED Belgesi'nin, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı'nın ve ilgili Bakanlık/Kurumlardan alınması zorunlu olan diğer tüm izinlerin (Sit, Milli Parklar, Turizm Bölgeleri Alanları ve Merkezleri ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ve duyarlı bölgeler için vb.) tamamlanması gerekmektedir.

Yapılacak olan madencilik faaliyetinin çevreye olan etkilerinin yerel halkla beraber ilgili kurumlarca etraflıca değerlendirildiği söz konusu izin süreçlerini tamamlayamayan hiçbir ocağın açılmasına ise Bakanlığımızca müsaade edilmemekte olup, bu bağlamda tek başına arama ve/veya işletme ruhsatına sahip olunması fiili olarak madencilik faaliyetlerinin başlatılabilmesi için yeterli olmamaktadır.

Bununla birlikte 3213 sayılı Maden Kanunu'muzda meri mevzuata göre kurulmuş olan özel hukuk tüzel kişiliğine sahip bir şirketin yerli veya yabancı sermayeli oluşu maden hakkı iktisabı için önem arz etmemekte, ayrıca Ülkemizde faaliyet gösteren yabancı sermayeli madencilik şirketlerine yönelik meri mevzuatın tüm yatırımcılara tanıdığı teşvik ve/veya muafiyet dışında ayrıcalıklı uygulama bulunmamaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

19.06.2025 tarihi itibariyle Ülkemizde maden ruhsatına sahip 106 Yabancı Sermayeli Özel Hukuk Tüzel Kişisi bulunmakta olup, maden grubu ve ruhsat safhalarına göre bu tüzel kişilere ait ruhsat sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ruhsat Safhası	I-B Grubu	II-A Grup	II-B Grup	II-C Grup	III. Grup	IV. Grup	Genel Toplam
Arama	-	2	6	-	-	41	49
İşletme	28	63	57	12	1	155	316

Maden ruhsatlarının devir işlemleri; kamu yararı, hizmet gerekleri ve milli menfaatler doğrultusunda yapılan değerlendirmeler çerçevesinde 3213 sayılı Maden Kanunu ve Maden Yönetmeliği'ne göre Bakanlığımız onayı ile gerçekleştirilmektedir.

Maden sahalarının denetimi ile ilgili olarak ise; 3213 sayılı Maden Kanunu ve ilgili Maden Yönetmeliği hükümleri kapsamında maden ocaklarına verilen ruhsatlar 4 ayrı gruba ayrılmış olup çok az riskli ruhsatlar 24 ay, az riskli ruhsatlar 12 ay, riskli ruhsatlar 6 ay ve çok riskli ruhsatlar ise 3 ayda bir periyodik olarak denetlenmektedir. Ayrıca MAPEG haricinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nca da kendi mevzuatları kapsamında

**DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA
SEZGİN TANRIKULU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

**DÖNEM
28/3**

**ESAS NO
7/28871**

denetimler yapılmaktadır. Çevre, doğa ve insan sağlığının korunması amacı ile Maden Kanunu'nda gerekli düzenlemeler mevcut olup, Maden Kanunu'na uygun madencilik faaliyeti yapılmaması halinde ruhsatın iptaline kadar gidebilecek yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ruhsat sahiplerinin üretimlerine ilişkin olarak; 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 29'uncu maddesi gereği ruhsat sahipleri, her yıl nisan ayı sonuna kadar yıllık madencilik faaliyetleri ile ilgili tüm bilgileri (üretim, satış, stok, devlet hakkı vb.) MAPEG'e bildirmekle yükümlüdür.

Madenlerden alınan devlet hakkı oranlarında ise fiyatlarla bağlantılı olacak şekilde artan oranlı bir uygulama söz konusu olup, bu sayede hem piyasa odaklı bir yaklaşım sergilemekte hem de kamu maliyesi açısından etkin bir gelir mekanizması sunmaktadır.

Nitekim Ülkemizde altın, gümüş ve bakır gibi kıymetli madenlerden alınan devlet hakkı oranları uluslararası ortalamalarla kıyaslandığında, Ülkemizdeki oranların rekabetçi fakat görece olarak yüksek oranda olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan, Stratejik Madenlerde devlet hakkı oranlarının artırılması hususunda gerekli çalışmalar yapılmış olup, 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 14'üncü maddesi ile Cumhurbaşkanlığı Makamına madenin cinsi, bölgesi gibi kriterlere göre devlet hakkı oranlarında en fazla %25 oranında değişiklik yetkisi tanınmaktadır. Bu yetki kapsamında;

- Altın ve gümüş için devlet hakkı hesaplanmasına esas devlet hakkı oranları, 04.09.2020 tarihli ve 31234 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Kararı gereği 04.09.2020 tarihinden itibaren,

- Alüminyum, bakır, çinko, demir, krom ve kurşun için devlet hakkı hesaplanmasına esas devlet hakkı oranları, 19.08.2021 tarihli ve 31573 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4384 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereği 19.08.2021 tarihinden itibaren,

- Maden Kanunu'nun 2. maddesi kapsamında yer alan I., II. ve III. Grup madenler ile altın, alüminyum, bakır, çinko, demir, gümüş, krom ve kurşun dışındaki IV. Grup madenler ve V. Grup madenler için Devlet hakkı oranları, 13.05.2022 tarihli ve 31834 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereği 13.05.2022 tarihinden itibaren %25 artırımlı olarak uygulanmaktadır.

Madencilik sektörünün ülkemiz ekonomisine katkısını artırmak, katma değeri yüksek ürün üretimini teşvik etmek ve dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla orta ve uzun vadeli stratejiler geliştirmeye devam edilmektedir. Bu çerçevede, On İkinci Kalkınma Planı'nda (2024-2028) madencilik sektörüne ilişkin somut ve ölçülebilir hedefler yer almaktadır. Mezkûr planın "Madencilik Sektörü Hedefleri" başlıklı bölümünde, 2028 yılına kadar ulaşılması öngörülen temel göstergeler; "GSYH İçindeki Payın Artırılması", "Madencilik İhracatının Artırılması" ve "Yerleşme ve Entegre Üretim Altyapısının Güçlendirilmesi" şeklinde tanımlanmış, yanı sıra madencilik sahalarının ruhsatlandırılması ve işletilmesi süreçlerinde şeffaflık ile öngörülebilirlik ilkelerinin güçlendirilmesi, çevresel ve sosyal etkilerin bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesi ve sürdürülebilir madencilik ilkelerinin yaygınlaştırılması da Kalkınma Planı'nın önemli bileşenleri arasında yer almıştır.

Bununla birlikte, madencilik sahalarının ruhsatlandırılması ve işletilmesi süreçlerinde şeffaflık ve öngörülebilirlik ilkelerinin güçlendirilmesi; çevresel ve sosyal etkilerin bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesi ve sürdürülebilir madencilik ilkelerinin yaygınlaştırılması da Kalkınma Planı'nın önemli bileşenleri arasında yer almaktadır. Bu yaklaşımlar sayesinde, madencilik faaliyetlerinin toplumla daha uyumlu, çevre dostu ve sosyal kabulü yüksek bir yapıya kavuşması hedeflenmektedir.

Maden sahalarının rehabilitasyon süreçleriyle ilgili olarak; Maden Kanunu'nun 32'nci maddesi; *"Ruhsat sahibi yukarıda belirtilen tedbirleri en geç bir yıl içinde almak ve işletme faaliyetinde bulunan alanı işletme projesi doğrultusunda çevreye uyumlu hale getirmek zorundadır."*

**DIYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA
SEZGİN TANRIKULU'NUN YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR**

DÖNEM
28/3

ESAS NO
7/28871

Verilen bu sürede çevre ile uyum planı çerçevesinde gerekli güvenlik önlemlerinin ve çevresel önlemlerin alınmaması durumunda tedbir alınana kadar sorumluluk ruhsat sahibinin olması şartıyla, bu durum valiliğe bildirilir. Çevre ile uyum çalışması için gerekli tedbirler, çevreye uyum planına uygun olarak orman arazilerinde ilgili orman idaresi, diğer alanlarda il özel idareleri veya valilikler tarafından yerine getirilir. Orman idaresi, il özel idaresi veya valilik tarafından çevre ile uyum planına uygun olarak yapılan masraflar, ruhsat bedelinden çevre ile uyum planı çalışmaları için emanete yatırılan tutarlardan karşılanır. Teminatların yeterli olmaması durumunda çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masrafların ödenmesi için ruhsat sahibine bir ay ödeme süresi verilir. Süresinde ödenmeyen ve Genel Müdürlük tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarlar 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden tahsil edilir... ” hükümlerine haiz olup, rehabilitasyona ilişkin işlemler meri mevzuat çerçevesinde yürütülmektedir. Öte yandan rehabilitasyon işlemlerinin daha sağlıklı ve sistematik bir şekilde yürütülebilmesi adına konuyla ilgili mevzuat çalışmalarına devam edilmektedir.

Bununla birlikte MAPEG tarafından 2022 yılında başlatılan Türkiye Geneli Rehabilite Edilmiş Maden Sahaları ile Madencilik Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerinin Tespiti (TÜRMES) Projesi kapsamında; üretim faaliyetleri tamamlanan maden alanlarında gerçekleştirilen veya gerçekleştirilmekte olan rehabilitasyon faaliyetleri yerinde incelenmekte ve sonuçlar ile ilgili görsel ve veriler MAPEG internet sitesinde yayımlanan “TÜRMES Bilgi Haritası” aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Önergede yer alan ve diğer bakanlıkların görev alanına giren diğer hususlara ilişkin bilgilerin ilgili kurum/kuruluşlardan alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.